

Posudek bakalářské práce

Jméno a příjmení
studenta/tky:

Bc. Jana Heidingerová

Osobní číslo:

P16420

Studijní program:

Psychologie

Studijní obor:

Arteterapie

Katedra:

Ateliér Arteterapie

Akademický rok:

2018/2019

Název práce:

Emoce v obrazech psychiatrických pacientů. Emoce v léčbě afektivních poruch a emočně nestabilní poruchy osobnosti.

Vedoucí práce:

PaedDr. Evžen Perout

Hlediska hodnocení

Obsahová úroveň práce

Formulace cílů:

cíle jsou jasně formulovány

1	2	3	N
☒	☐	☐	☐

cíle nejsou korektně formulovány

Struktura práce odpovídá cílům:

zcela odpovídá

1	2	3	N
☒	☐	☐	☐

neodpovídá

Jednotlivé části práce:

jsou pro celek podstatné

1	2	3	N
☒	☐	☐	☐

nejsou podstatné

Teoretická a empirická část práce jsou:

provázané

1	2	3	N
☒	☐	☐	☐

neprovázané

Naplnění cílů práce:

cíle práce naplněny

1	2	3	N
☒	☐	☐	☐

nenaplněny

Způsob zpracování

Zvolené metodologické řešení:

	1	2	3	N	
odpovídá cílům práce	☒	☐	☐	☐	neodpovídá cílům práce

Adekvátní použití výzkumných metod, metodických postupů:

	1	2	3	N	
zcela adekvátní	☒	☐	☐	☐	neadekvátní

Způsob prezentace problému/tématu:

	1	2	3	N	
přiměřený a jasný	☒	☐	☐	☐	neodpovídá typu práce, není srozumitelný

Úroveň interpretace a diskuze k řešenému problému:

	1	2	3	N	
dostatečná	☒	☐	☐	☐	nedostatečná

Propracovanost práce:

	1	2	3	N	
práce je ve všech svých částech přiměřeně propracovaná	☒	☐	☐	☐	některé části práce nejsou dostatečně dopracované, dokončené

Práce se zdroji

Práce s odbornou literaturou:

	1	2	3	N	
výborná	☒	☐	☐	☐	nedostatečná (neodpovídající)

Aktuálnost použitých zdrojů:

	1	2	3	N	
zdroje jsou aktuální	☒	☐	☐	☐	zdroje nejsou aktuální

Zahraniční zdroje:

	1	2	3	N	
práce obsahuje relevantní zahraniční zdroje	☒	☐	☐	☐	práce neobsahuje zahraniční zdroje

Relevance a validita zdrojů:

	1	2	3	N	
relevantní	☒	☐	☐	☐	nerelevantní

Citační norma:

	1	2	3	N	
zcela dodržena	☒	☐	☐	☐	nedodržena

Jazyková úroveň práce

Stylistická vyspělost:

	1	2	3	N	
odpovídá úrovni odborného stylu	☒	☐	☐	☐	neodpovídá požadované úrovni

Gramatická úroveň:

	1	2	3	N	
neobsahuje gramatické chyby	☒	☐	☐	☐	obsahuje velké množství gramatických chyb

Odborný jazyk:

	1	2	3	N	
používá výborně	☒	☐	☐	☐	nepoužívá

Formální úroveň práce

Rozsah práce:

	1	2	3	N	
odpovídá	☐	☒	☐	☐	neodpovídá stanoveným požadavkům

Práce obsahuje požadované náležitosti:

	1	2	3	N	
obsahuje	☒	☐	☐	☐	neobsahuje

Grafická úroveň práce:

	1	2	3	N	
vyhovující	☒	☐	☐	☐	nevyhovující

Struktura a členění práce:

	1	2	3	N	
vyhovující	☒	☐	☐	☐	nevyhovující

Další hodnocení

Předložená bc. práce v širším kontextu souzní s problematikou tzv. psychiatrické linie, jejíž odkaz je nejvíce patrný v současné podobě klinické arteterapie. Práci považuji za cennou vzhledem k zaměření na problematiku emočních indikátorů ve výtvarném projevu pacientů s diagnózou afektivní poruchy a emočně nestabilní poruchy osobnosti.

Záměru zkoumat výtvarný projev v kontextu zvolených diagnostických kategorií odpovídá struktura a členění bc. práce. V první kapitole teoretické části je řešena problematika emocí, terminologie, základní dělení, funkce a jejich ontogeneze. Ve druhé kapitole autorka věnuje pozornost problematice duševních poruch, speciálně pak zvoleným diagnostickým kategoriím. Afektivní poruchy jsou vymezeny oproti poruchám emotivity, termín afektivní poruchy je v souladu se současnou praxí vnímán jako zastřešující termín pro další jednotlivé diagnostické kategorie, zmíněna je epidemiologie a etiologie afektivních poruch i možnosti terapie. Podobně je zpracována problematika poruch osobnosti, emočně nestabilní porucha

osobnosti je popsána v její dvojí podobě, opět jsou zmíněny terapeutické přístupy, včetně rizik, která mohou v terapii nastat.

Třetí kapitola je věnována vztahu arteterapie a duševní nemoci, zmíněn je historický kontext, základní pojmy a podoby terapeutických přístupů a jejich východiska. S ohledem na současnou praxi v PN autorka zmiňuje uplatnění tzv. rožnovské arteterapie, příp. projektivně intervenčního přístupu, zejména v souvislosti s volbou metodických postupů a způsobů práce s finálním artefaktem (viz doplňující otázky).

Čtvrtá a pátá kapitola jsou věnovány emočním indikátorům ve výtvarné tvorbě a možným podobám výtvarné psychopatologie, nejdříve v obecném kontextu. Jako významný indikátor emočního stavu autorka vnímá oblast barevné symboliky, která je ve zkrácené podobě samostatně zpracována. Následně jsou předchozí poznatky aplikovány v souvislosti zpracovávaných diagnostických kategorií, včetně metodických a námětových doporučení. V této části práce by bylo možné vzhledem k jejímu rozsahu a částečnému překrývání témat volit redukovanejší podobu.

V empirické části je stanoven cíl a jsou srozumitelně formulovány výzkumné otázky, uvedena jsou specifika prezentovaného kvalitativního výzkumu. Ten je založen na prezentaci a hodnocení tvorby pacientů PN Bohnice, prezentovány jsou čtyři kazuistiky, jejich součástí je interpretace a následná doporučení. Interpretační vstupy a hypotézy lze vzhledem ke zkoumané problematice hodnotit jako příléhavé, odpovídající jsou i metodická doporučení (viz doplňující otázky).

Samostatně jsou v empirické části prezentovány soubory artefaktů, které jsou členěny s ohledem na diagnózy jejich autorů, následně jsou hledány společné charakteristiky, hodnocena je expresivní i obsahová složka, kvalitativní charakteristiky v tvorbě, jako podstatný pro hodnocení je vnímán i vývojový aspekt, především vzhledem k probíhající fázi onemocnění (viz doplňující otázky).

Předloženou bc. práci lze vnímat jako významnou, zvl. pro klinickou arteterapii, které dosud chybí systematické zpracování problematiky výtvarné psychopatologie, ale i propracovanější metodologie pro hodnocení emočních projevů ve výtvarném sdělení pacientů.

Doplňující otázky:

1. V souvislosti s metodikou tzv. rožnovského přístupu je uvedeno, že původně byla koncipována pro pacienty neurotické a se závislostí. Pro pacienty s jiným typem duševní poruchy je třeba metodiku upravovat (str. 109). Bylo by možné toto více rozvést ve vztahu ke zkoumaným diagnostickým okruhům a ve vztahu ke konkrétním arteterapeutickým technikám (str. 46) ?
2. V kazuistice č. 3 je zmínka o regresivních (nezalých) charakteristikách ve výtvarné tvorbě, některé charakteristiky budí dojem infantilního (dětinského) typu projevu. Lze tyto dvě charakteristiky odlišit a zdůvodnit smysl tohoto rozlišování?
3. Kapitola č. 4 je věnována emočním znakům ve výtvarném projevu, v souvislosti s třetí výzkumnou otázkou se lze ptát na povahu indikátorů emočního ladění. Co vše tedy může být indikátorem emočního aspektu a jak hodnotit stylové podoby výtvarné tvorby obecně?
4. V souvislosti s počátky zájmu o výtvarný projev duševně nemocných je zmíněn americký psychiatr B. Rush, který byl představitelem hnutí usilujícího o humanizaci péče o duševně nemocné (tzv. moral treatment), (str. 28). Lze zmínit další představitele a principy tohoto hnutí?
5. Do jaké míry může medikace ovlivnit podobu výtvarného vyjádření pacientů, může ovlivnit i míru tvořivosti či autentičnosti?

Závěr

Navrhovaná klasifikace slovně:

výborně

velmi dobře

dobře

nevyhověl/a

Práce splňuje základní požadavky na tento typ prací, a proto ji doporučuji k obhajobě:

ANO

NE

Datum:

12.8.2019

Podpis vedoucí/ho práce:

S. Kuc